Treasurystatuut

Pantarijn

29 September 2026

Voorwoord

Onderwijsinstellingen ontvangen rijksvergoedingen en subsidies en dienen die inkomsten te besteden aan onderwijs. Het moment van de ontvangsten en de uitgaven is nagenoeg nooit gelijk. Het gevolg hiervan is dat er tijdelijk overtollige financiële middelen zijn, dat er tijdelijk extra financiële middelen moeten worden aangetrokken of dat er financiering nodig is.
Een goed beheer van dit proces is randvoorwaardelijk en heet treasury.

De beschrijving van het proces en de geldende regels worden vastgelegd in het treasurystatuut.

Naast dat wij intern eisen stellen aan treasury, stelt ook de overheid regels. Onderwijsinstellingen moeten voldoen aan de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. Na 4 jaar wordt het treasurystatuut -indien nodig- geactualiseerd en bijgewerkt. Pantarijn heeft in de kaderbrief de normen voor liquiditeit en solvabiliteit aangepast. Deze zijn in dit treasurystatuut ook verwerkt.

Pantarijn heeft zich voor het nieuwe treasurystatuut gebaseerd op het model van de VOSABB.
Met de vaststelling van het nieuwe treasurystatuut komt het oude treasurystatuut uit 2024 te vervallen.

Inhoud

Voorwoord 2
1. Inleiding 4
2. Doelstelling treasury 4
3. Normen voor solvabiliteit en liquiditeit 5
4. Financieren 5
5. Wettelijke kaders beleggen, lenen en derivaten 6
6. Kasbeheer/cash management 7
7. Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden 7
8. Interne en externe controle 9
9. Externe verantwoording 9
10. Evaluatie van dit statuut 9

1. Inleiding

Op 15 juni 2016 is de nieuwe regeling beleggen en belenen door het ministerie van OCW bekendgemaakt. Dit is de basis voor ons treasurystatuut. Treasury statuut maakt onderdeel uit van het financieel beleid van Pantarijn.

Het statuut bevat de algemene grondslagen en beginselen van het treasurybeleid van Pantarijn. Onder treasury wordt verstaan:

"Het sturen op, het beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's"

Dit treasurystatuut is geldig vanaf de datum van dagtekening.

2. Doelstelling treasury

De algemene doelstellingen van het treasurybeleid zijn:

- het zorgdragen voor de tijdige beschikbaarheid van de benodigde geld/financiële middelen tegen acceptabele condities;
- het minimaliseren van de kosten van het verkrijgen van financiële middelen;
- het optimaliseren van het rendement van eventuele tijdelijk overtollige liquide financiële middelen
- het beheersen van financiële risico's die aan de financiële posities en geldstromen zijn verbonden;
- het registreren van transacties in de administratie;
- het vormen van adequate dossiers;
- een goede interne en externe informatievoorziening over de uitvoering van het treasurybeleid;
- het nakomen van wettelijke verplichtingen inzake bovenstaande.

3. Normen voor solvabiliteit en liquiditeit

Pantarijn moet te allen tijde aan haar korte en langdurige verplichtingen kunnen voldoen en zo nodig voldoende middelen aan kunnen trekken voor het uitvoeren van de onderwijsactiviteiten. Daarbij worden de volgende ratio's en normen gehanteerd (zie ook onze notitie financiële kaderafspraken):

Solvabiliteit 2: het vermogen om op lange termijn aan de financiële verplichtingen te voldoen

	Norm (Pantarijn)
Eigen vermogen + voorzieningen/ balanstotaal	>30 %

Mocht de realisatie een niveau onder de norm bereiken, dan zijn maatregelen nodig. In een plan van aanpak worden de maatregelen beschreven. Denk hierbij aan verhoging van het eigen vermogen door bezuinigingen.

Liquiditeit: het vermogen om op korte termijn aan de financiële verplichtingen te voldoen

	Norm (Pantarijn)
Totaal kortlopende activa/totaal kortlopende schulden	>0,5%

Ook als hier de kritische grenzen worden bereikt, zijn maatregelen nodig. Denk hierbij aan aantrekken van liquide middelen, bezuinigen of juist extra inzet ten behoeve van het onderwijs of meerjarig beleggen in risicomijdende deposito's. Hier zal uiteraard ook een plan van aanpak voor worden geschreven. Het beleid is erop gericht om die kritische grenzen niet te bereiken.

4. Financieren

Bij het sluiten van leningen en het inzetten van rente-instrumenten worden in het kader van risicobeheersing de volgende regels gehanteerd:

- de omvang en aard van de financiering is afgestemd op de geprognosticeerde behoefte aan financiële middelen in de komende vijf jaar;
- er wordt gestreefd naar een zo goed mogelijke spreiding van de rentevervaltermijnen, waarbij de volgende normen worden gehanteerd:
    - in een jaar vervalt niet meer dan 20% van de totale portefeuille aan leningen;
    - binnen een termijn van 2 jaar vervalt niet meer dan 30% van de totale portefeuille aan leningen;
- afhankelijk van de financiële positie en de rentestand is vervroegde of gehele aflossing van de lening mogelijk;
- afhankelijk van de rentestructuur en de actuele rentestanden kan financiering op basis van korte rente plaatsvinden.
- Bij het aangaan van dit type verplichtingen worden altijd drie offertes opgevraagd.

Alleen de volgende leningsvormen kunnen worden toegepast:

- vaste geldleningen, al dan niet bezwaard met een hypotheek;
- kasgeldleningen;

Posities in vreemde valuta, bijvoorbeeld als gevolg van bestellingen van onderwijsleermiddelen in vreemde valuta, zijn niet toegestaan.

5. Wettelijke kaders beleggen, lenen en derivaten

De wettelijke kaders voor het beleid inzake beleggen, lenen en financiële derivaten zijn opgenomen in de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016' (Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, 1 juli 2016).

Voor Pantarijn betekent dit dat:

- Het beleggen in derivaten niet is toegestaan.
- Alle financiële transacties lopen vanuit Pantarijn uitsluitend via een systeembank.
- Leningen of beleggingen alleen worden aangetrokken dan wel uitgezet bij financiële ondernemingen als bedoeld in de Wet op het financieel toezicht en die:
  - gevestigd zijn in een EU-lidstaat;
  - minstens een single A-rating hebben, afgegeven door ten minste twee van de drie ratingsbureaus Moody's, Standard & Poor's en Fitch.
- Beleggingen en leningen met publieke middelen worden alleen aangetrokken in euro's.
- Pantarijn is een niet-professionele belegger. Bij het aantrekken van leningen en het beleggen van tijdelijk overtollige middelen verzoekt Pantarijn de financiële onderneming om Pantarijn als een niet-professionele belegger aan te merken.

<u>Beleggingen</u>

- Middelen die tijdelijk overtollig zijn kunnen in een belegging worden uitgezet. Zolang Pantarijn gebruik maakt van schatkistbankieren moeten de overtollige liquide middelen worden belegd bij het ministerie van Financiën.
- Er mag geen extern vermogen worden aangetrokken met het doel de aangetrokken gelden te beleggen of te belenen.
- De periode van het beleggen is eindig en de belegging moet op een vooraf vastgestelde einddatum worden terugontvangen.
- De hoofdsom van de belegging moet door de financiële onderneming te allen tijde worden gegarandeerd.
- Belegd mag worden in staatsobligaties van EU-lidstaten, mits deze lidstaten aan de ratingeisen voldoen zoals opgenomen in artikel 4 eerste lid van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'.
- Belegd mag niet worden in:
  a. achtergestelde spaarrekeningen en achtergestelde deposito's;
  b. aandelen of vergelijkbare producten, tenzij deze van toepassing zijn voor de uitvoering van de wettelijke taak van Pantarijn.
- Beleggingen moeten vooraf door de Bestuurder ter kennisname aan de raad van toezicht worden gestuurd.

<u>Leningen</u>

- Er mogen geen langdurige leningen worden verstrekt aan derden, noch aan personeel, noch aan andere instellingen of organisaties, tenzij deze lening van toepassing is voor de uitvoering van de wettelijke taak van Pantarijn en past binnen het strategisch beleid van Pantarijn.
- Bij het aangaan van leningen moet worden vastgesteld dat Pantarijn in staat is om de lening overeenkomstig de leningsvoorwaarden terug te betalen.
- Leningen moeten vooraf door de Bestuurder ter kennisname aan de raad van toezicht worden gestuurd.

6. Kasbeheer/cash management

Kasbeheer is het beleid en beheer van het geld en tegoeden binnen een tijdsbestek van één jaar. Voor Pantarijn gaat het hier om het dagelijkse betalingsverkeer en het beleid voor en beheer van debiteuren en crediteuren.

Primaire doelstelling is het betalingsverkeer zodanig in te richten dat de bankkosten waaronder valutadagen, provisies en datacommunicatiekosten en interne handelingskosten worden geminimaliseerd. Door de ontwikkeling op de financiële markten wordt voor het aanhouden van tegoeden boven € 100.000 een creditrente in rekening gebracht. Dit heeft Pantarijn aanleiding gegeven over te gaan op schatkistbankieren bij het ministerie van Financiën. Hier behoeft geen creditrente te worden betaald.

De Bestuurder is verantwoordelijk voor het uitvoeren van een deugdelijk debiteuren- en crediteurenbeheer. Vorderingen worden tijdig ingesteld. Bewaking van openstaande vorderingen houdt onder andere in dat de tijdige en volledige ontvangst worden bewaakt en dat zo nodig actief incassomaatregelen worden getroffen. Facturen worden tijdig betaald, rekening houdend met betaaltermijnen en eventuele kredietbeperkingen

Op locatieniveau kunnen geen bankrekeningen worden aangehouden. Voor het aanhouden van kassaldi geldt een kasprocedure/protocol waarin onder andere het maximumsaldo is beschreven.

Het openen en/of opheffen van bankrekeningen (waaronder het schatkistbankieren) en het aangaan van nieuwe rekeningcourant-overeenkomsten is voorbehouden aan de Bestuurder. Voor de continuïteit kan alleen een bankrekening worden geopend of aangehouden bij een systeembank.

Door Pantarijn wordt organisatie breed een overeenkomst met de huisbankier (systeembank) afgesloten ten behoeve van optimale betalingsverkeercondities. Deze overeenkomst wordt periodiek geëvalueerd.

7. Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden

Het beleid en de uitvoering van het treasurybeleid is de verantwoordelijkheid van de Bestuurder. De bevoegdheid tot het aangaan van externe verplichtingen op het gebied van treasury is voorbehouden aan de Bestuurder.
De Bestuurder heeft de bevoegdheid om tot een bedrag van € 200.000,- aan verplichtingen aan te gaan voor diensten/goederen welke buiten de begroting liggen, mits de noodzakelijkheid is aangetoond bij de RvT. Het overlegmoment met de RvT is voorwaardelijk.

Binnen het Centraal Bureau Pantarijn (CBP) zijn de uitvoerende taken van de treasuryfunctie belegd bij de Controller. Deze taken bestaan uit:

- Per 4 maanden opstellen van een kasstroomprognose op basis van:
    - het financieel beleidskader, de begroting en de onderliggende deelbegrotingen;
    - het vermoedelijke verloop van de bekostiging en van andere inkomsten;
    - het vermoedelijke verloop van de personele lasten;
    - maandelijkse prognoses van afdeling facilitair en ICT;
    - meldingen van verwachte afwijkingen van de begroting door de locatiedirecties;
    - de portefeuillegegevens van beleggingen en verstrekte en ontvangen leningen.
- het bewaken van het vermoedelijke verloop van de liquiditeit en solvabiliteit;
- het beheren van de portefeuille van beleggingen en verstrekte en ontvangen leningen;
- het doen van voorstellen voor wijzigingen in de portefeuille van beleggingen en verstrekte en ontvangen leningen;

- het analyseren van financiële risico's en hoe deze te beheersen;
- het zijn van eerste aanspreekpunt voor externe partijen op de financiële markt;
- analyseren van ontwikkelingen op de financiële markten en de mogelijke consequenties daarvan voor Pantarijn;
- het opstellen van 4 maand rapportages aan de Bestuurder met het verloop van de portefeuille van beleggingen en verstrekte en ontvangen leningen,
- het actualiseren van het treasurydossier.

Binnen de afdeling Financiën zijn de registrerende taken van de treasuryfunctie belegd bij de financiële administratie. Deze taken bestaan uit:

- het voorbereiden van het betalingsverkeer, waaronder het voorafgaand aan de betalingen vaststellen van de betalingsruimte;
- het bewaken van de crediteurenpositie;
- het bewaken van de debiteurenpositie voor Pantarijn;
- het registreren van het betalingsverkeer;
- het registreren van transacties die voortvloeien uit het treasurybeleid.

De verantwoordelijkheid voor de bewaking van de debiteurenpositie ligt daar waar de vorderingen ontstaan.

De directeur CBP verricht de feitelijke betaalhandeling samen met de assistent-controller (twee digitale handtekeningen benodigd) in het (tele)bankiersysteem.

De afdeling Financiën is verantwoordelijk voor het jaarlijks opstellen van het treasuryplan, als onderdeel van de jaarlijkse begroting, waarin opgenomen:

- een kasstroomprognose voor de korte termijn (op maandbasis voor het komende boekjaar) en voor de middellange termijn (globaal voor de komende 5 jaar);
- een analyse van de renterisico's;
- het vermoedelijk verloop van de liquiditeit en solvabiliteit;
- een overzicht van de portefeuille van beleggingen en verstrekte en ontvangen leningen;
- eventuele noodzakelijke acties.

Mede op basis van de voorstellen voor wijzigingen in de portefeuille van beleggingen en verstrekte en ontvangen leningen en analyses van financiële risico's, adviseert de controller de Bestuurder over te treffen maatregelen voor financiering en beleggen en belenen en het verloop en beheersen van de financiële risico's.

De Bestuurder legt verantwoording af over het gevoerde treasurybeleid aan de raad van toezicht in:

- de financiële 4 maand rapportage;
- de jaarrekening/jaarverslag.

De Raad van Toezicht keurt het beleid goed.

8. Interne en externe controle

De Bestuurder heeft de volgende maatregelen van interne controle getroffen:

- functiescheiding: de medewerkers die betrokken zijn bij het voorbereiden van transacties zijn niet betrokken bij het feitelijke administratief vastleggen daarvan. Er is functiescheiding tussen het betaalbaar stellen van facturen, het boeken van facturen, het aanmaken van betaalbatches en het verrichten van de feitelijke betaalhandeling in het telebankiersysteem;
- vastlegging van besluiten, blijkend uit een paraaf van de Bestuurder;
- een zorgvuldige dossiervorming waaruit de uitvoering van het treasurybeleid eenduidig en direct blijkt: het dossier bevat ten minste alle originele brondocumenten van transacties, de vastlegging van alle besluiten en alle informatie die in het kader van de uitvoering van het beleid is verkregen, gemaakt of verzonden.

Het treasurybeleid en de uitvoering daarvan zijn onderdeel van onderzoek in het kader van de jaarlijkse controle op de jaarrekening door de externe accountant.

9. Externe verantwoording

In het jaarverslag van Pantarijn wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van het treasurybeleid. Hierbij wordt:

- aandacht geschonken aan het beleid en de uitvoering ten aanzien van beleggen, lenen en derivaten;
- aandacht geschonken aan de soorten en omvang van de beleggingen, leningen en derivaten;
- aandacht geschonken aan de looptijden van de beleggingen, leningen en derivaten;
- een vergelijking gemaakt met de gegevens van het voorgaande jaar;
- van elke belegging jaarlijks gemeld op welk moment de belegging vrijvalt.

10. Evaluatie van dit statuut

Dit statuut wordt uiterlijk 4 jaar na dagtekening geëvalueerd door de Bestuurder en, indien daartoe aanleiding bestaat, aangepast. De aangepaste versie wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Toezicht

Aldus vastgesteld op 29 september 2026

Drs. B.J. Buddingh'

Bestuurder Pantarijn

Stichting voor openbaar voortgezet onderwijs Wageningen e.o.